

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО
Гуманітарно-педагогічний факультет
«19» червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
**Міжнародний вимір спільних політик ЄС:
зовнішня, безпекова, аграрна**

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробник: Грушецький Б. П., кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і суспільних наук

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Курс забезпечує ґрунтовне розуміння міжнародного виміру спільних політик Європейського Союзу, зокрема зовнішньої, безпекової та аграрної. Розглядаються сутність, принципи формування та механізми реалізації спільної зовнішньої та безпекової політики ЄС, особливості його ролі як глобального актора, інструменти міжнародного впливу та співпраці. Значна увага приділяється Спільній аграрній політиці ЄС, її трансформації, економічним і соціальним наслідкам, а також її значенню у контексті міжнародної торгівлі та забезпечення продовольчої безпеки. Аналізуються досягнення і виклики у реалізації цих політик, їхній вплив на міжнародні відносини та розвиток партнерств ЄС із третіми країнами. Особлива увага приділяється місцю України у співпраці з ЄС у сферах зовнішньої, безпекової та аграрної політики, а також перспективам поглиблення інтеграційних процесів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»</i>	
Освітня програма	<i>«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	4	
Семестр	8	
Лекційні заняття	<i>13 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>26 год.</i>	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	<i>81 год.</i>	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>3 год.</i>	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є формування у студентів системного розуміння міжнародного виміру спільних політик ЄС (зовнішньої, безпекової, аграрної), закономірностей їх розвитку, сучасних тенденцій та проблем, а також оцінка ролі Європейського Союзу у глобальній політиці та економіці.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни: Міжнародні відносини та світова політика, Міжнародні організації, Зовнішня політика і дипломатія України

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин

загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК14. Здатність прогнозувати вплив геополітичних факторів на забезпечення глобальної продовольчої безпеки та кон'юнктуру світових ринків

продовольства.

СК15. Здатність забезпечувати професійну комунікацію та організовувати переговорний процес на рівні міжнародного співробітництва в аграрній сфері.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

РН19. Розробляти стратегії міжнародного співробітництва в контексті забезпечення глобальної продовольчої безпеки в умовах нестабільності світових аграрних ринків.

РН20. Здійснювати професійну комунікацію та вести переговори з іноземними партнерами щодо міжнародного співробітництва в аграрній галузі.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1												
Тема 1. ЄС як актор міжнародних відносин	18	2	4			12						
Тема 2. Спільна зовнішня політика та політика безпеки ЄС	18	2	4			12						
Тема 3. Спільна політика безпеки й оборони ЄС	18	2	4			12						
Разом за змістовим модулем 1	54	6	12			36						
Змістовий модуль 2												
Тема 4. Спільна аграрна політика ЄС	18	2	4			12						
Тема 5. Роль України у реалізації спільних	18	2	4			12						

зовнішньої, безпекової й аграрної політик ЄС												
Тема 6. Відносини ЄС з регіонами світу в контексті реалізації спільних політик	30	3	6			21						
Разом за змістовим модулем 2	66	7	14			45						
Усього годин	120	13	26			81						

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	ЄС як актор міжнародних відносин	2
2.	Спільна зовнішня політика та політика безпеки ЄС	2
3.	Спільна політика безпеки й оборони ЄС	2
4.	Спільна аграрна політика ЄС	2
5.	Роль України у реалізації спільних зовнішньої, безпекової й аграрної політик ЄС	2
6.	Відносини ЄС з регіонами світу в контексті реалізації спільних політик	3
	Разом	13

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	ЄС як актор міжнародних відносин	4
2.	Спільна зовнішня політика та політика безпеки ЄС	4
3.	Спільна політика безпеки й оборони ЄС	4
4.	Спільна аграрна політика ЄС	4
5.	Роль України у реалізації спільних зовнішньої, безпекової й аграрної політик ЄС	4
6.	Відносини ЄС з регіонами світу в контексті реалізації спільних політик	6
	Разом	26

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	ЄС як актор міжнародних відносин	12
2.	Спільна зовнішня політика та політика безпеки ЄС	12
3.	Спільна політика безпеки й оборони ЄС	12
4.	Спільна аграрна політика ЄС	12
5.	Роль України у реалізації спільних зовнішньої, безпекової й аграрної політик ЄС	12
6.	Відносини ЄС з регіонами світу в контексті реалізації спільних	21

	політик	
	Разом	81

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- доповіді з семінарських робіт;
- доповіді з самостійної роботи;
- презентації;
- захист курсової роботи;
- участь у дискусії.

7. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти
- ділова гра;
- інші види.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1.		
Лекція 1	РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин	5
Семінарська робота 1		15
Лекція 2		5
Семінарська робота 2		15
Лекція 3		5
Семінарська робота 3		15
Самостійна робота 1		20
Модульна контрольна робота 1		20
Всього за модулем 1		РН03. Знати природу міжнародного

	співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці. PH15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.	
Модуль 2.		
Лекція 4	PH06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях. PH19. Розробляти стратегії міжнародного співробітництва в контексті забезпечення глобальної продовольчої безпеки в умовах нестабільності світових аграрних ринків. PH20. Здійснювати професійну комунікацію та вести переговори з іноземними партнерами щодо міжнародного співробітництва в аграрній галузі.	5
Семінарська робота 4		15
Лекція 5		5
Семінарська робота 5		15
Лекція 6		5
Семінарська робота 6		15
Самостійна робота 2		20
Модульна контрольна робота 2		20
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Екзамен/залік		30
Всього за курс		$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедайннів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад,
---	---

	лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові та веб-посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3825>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Вінникова Н. А. Солових Є. М. Солових В. П. Анакіна Т. М. Чернишова Л. О. Основи зовнішньої політики Європейського Союзу: навчальний посібник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 144 с.
2. Європейський Союз в міжнародних відносинах: нав. посібник /В.В. Копійка, С.О. Маковський, М.А. Миронова; за ред. В.В. Копійки. К.: ВПЦ «Київський університет», 2021. 560 с.
3. Макаренко М., Хомутенко Л. Європейська інтеграція. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 344 с.
4. Мідделаар Л. Нова політика Європи. Десять років політичних криз. Київ: Дух і літера, 2021. 408 с.
5. Borell J. European Foreign Policy in Times of Covid-19. Luxembourg, 2021. 301 p.
6. Gstöhl S. Schunz S. The external action of the European Union: concepts, approaches, theories. London: Red Globe Press, 2021. 347 p.
7. Keukeleire S. Delreux T. The Foreign Policy of the European Union. London: Bloomsbury Academic. 2022. 460 p.

Допоміжні

1. Андрейко В. І. Сучасна політика розвитку Європейського Союзу: навчальний посібник. Ужгород: УжНУ, 2022. 200 с.

2. Грубінко А.В. Європейський Союз після Brexit: продовження історії Моногр./ А.В. Грубінко, А.Ю. Мартинов. Терн.: Осадца Ю.В., 2021. 258 с.
3. ЄС та європейська інтеграція України: просто про складне: навч. посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2025. 90 с.
4. Оцінка інтеграції України до європейського економічного простору : колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О.О. Борзенко ; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». – Електрон. дані. – К., 2021. – 493 с.
5. Регіональна політика Європейського Союзу: підручник / за ред. В. Чужикова. К.: КНЕУ, 2021. 495 с.
6. Россоха В. В., Нечипоренко О. М. Спільна аграрна політика ЄС для сільського розвитку: досвід та можливості для України // І науково-практична конференція "Стратегії та політики ЄС: інституційна структура та механізми реалізації", 21-22 березня 2024 року. - Кривий Ріг : Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, 2024. - С. 51-57. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/25076d19-2aa4-4964-9d88-24bf88bf4792/content>
7. A strategic compass for security and defence. Brussels: EEAS, 2022. 47 p. URL: https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/strategic_compass_en3_web.pdf
8. Bargués P. The EU strategic compass: a blueprint for a European defensive and securitisation policy. Barcelona: CIDOB, 2022. 20 p. URL: https://www.iai.it/sites/default/files/joint_b_16.pdf
9. Blockmans S. Macchiarini Crosson D. Paikin Z. The EU strategic compass: a guide to reverse strategic shrinkage. Brussels: CEPS, 2022. 32 p. URL: https://cdn.ceps.eu/wp-content/uploads/2022/03/CEPS-PI2022-14_EU-Strategic-Compass.pdf
10. Bourget B. The common agricultural policy 2023 2027: change and continuity. Paris: Fondation Robert Schuman, 2021. 20 p. URL: <https://www.robert-schuman.eu/en/doc/questions-d-europe/qe-607-en.pdf>
11. Common agricultural policy for 2023 2027. Brussels: European Commission, 2022. 28 p. URL: https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/a435881e-d02b-4b98-b718-104b5a30d1cf_en.pdf